

деревини системі їхнього обліку, прийнятій Європейською Економічною Комісією ООН, унеможливило проведення простого і стислого еколого-економічного аналізу використання ресурсів деревини та ефективності лісівництва на різних рівнях адміністративно-територіального поділу.

Література

1. **Постанова** КМУ від 20 січня 1997 р. № 44.
2. **Постанова** КМУ від 6 липня 1998 р. № 1012.
3. **Лісовий Кодекс**. Екологія та закон. Екологічне законодавство України. – К.: Юрінком Інтер, Книга 1, 1998. – 574 с.
4. **Постанова** Кабінету Міністрів України від 20.01.97 № 44.
5. **Постанова** КМУ від 28 липня 2003 р. № 1165 "Про застосування коефіцієнта до такси на деревину лісових порід, що відпускається на пні.
6. **Постанова** КМ України від 29 травня 2001 р. № 595.
7. **Постанова** КМУ "Про затвердження такс на деревину лісових порід, що відпускається на пні..." 20 січня 1997 р. № 44.
8. **Лісове** господарство України: проблеми і перспективи// Міжвідомча аналітично-консультативна Рада з питань розвитку продуктивних сил і виробничих відносин. – К., 2003. – 177 с.
9. **Шлапак В.П., Бобко А.М.** Особливості нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності з лісівництва в Україні/ Ліс, наука, суспільство: Матеріали міжнародної ювілейної наукової конференції, присвяченої 75-річчю із дня заснування УкрНДІЛГА (30-31 березня 2005 р., м. Харків). – Харків: 2005. – С. 151-152.

УДК 657:664.3.008.01

*Студ. Н.Р. Брегін; доц. О.Ю. Масленніков,
канд. екон. наук – Львівська КА*

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОЄДНАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА НЕФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто шляхи зменшення негативних сторін використання винятково фінансових показників для оцінки діяльності підприємства.

Ключові слова: рентабельність продажу, рентабельність активів, фінансовий ризик, бенчмаркетинг.

Stud. N.R. Bregin; doc. O.Yu. Maslennikov – Commercial Academy of Lviv

To the question about combination of financial and non-financial indexes of enterprise estimation activity

The ways of diminishing of negative sides of the use are examined exceptionally financial indexes for estimation of activity of enterprise.

Keywords: profitability of sale, profitability of assets, financial risk, benchmarking.

Виняткове використання фінансових показників для оцінки ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємства підлягає дедалі значнішій критиці з боку фахівців [3]. З метою підтвердження думки щодо необхідності більш різнобічної оцінки діяльності підприємства висловлюємо такі аргументи:

- вимірювання відбувається на основі даних з минулого, а майбутні результати враховуються незначною мірою;
- фінансові вимірники, як правило, характеризують явища, які можна оцінити досить легко, але вони недостатньо враховують якісні елементи організації: склад персоналу, особливості його поведінки, здатність персоналу до підви-

щення своєї кваліфікації, ступінь задоволення потреб споживачів, організаційну культуру;

- оскільки фінансові вимірники, головним чином, ґрунтуються на витратах, виникає певний конфлікт між теперішнім і майбутнім, тобто використання тільки фінансових критеріїв призводить до максимізації поточних фінансових результатів за рахунок майбутніх коштів
- критика фінансових показників оцінки діяльності підприємства пов'язана з появою нових підходів до управління підприємством, таких як: комплексне управління якістю й організаційними змінами, а також концепцією реінжинірингу. Потреба у застосуванні інших, більш складних вимірників, виникає також у рамках стратегічного планування.

Звичайно, це не означає, що фінансові показники не потрібно застосовувати. Високі фінансові результати становлять одну із основних цілей діяльності підприємства, виступають головною умовою його подальшого розвитку. З метою зменшення недоліків фінансових критеріїв для оцінки діяльності підприємства у літературі [2] рекомендують два методичні підходи:

Фінансові показники, що використовуються для оцінки діяльності підприємства, орієнтуються не на максимальний, а переважно на середній рівень, який ґрунтується на застосуванні бенчмаркінгу (метод контролінгу) або плануються наперед. Таким чином, можна уникнути прагнення до максимізації прибутку за рахунок економії на тих витратах (наприклад, на підвищенні кваліфікації працівників), які забезпечують розвиток підприємства на перспективу.

Поряд з фінансовими вимірниками, застосовують нефінансові критерії, зокрема, бальну оцінку. Бальна оцінка дає змогу поєднати позитивні сторони фінансових і нефінансових показників і отримати синтетичний результат. Прикладом такого підходу є інтегральна карта досягнень, яку представили Р. Каплан та Д. Нортон [2]. За їх рекомендаціями, вимір результатів діяльності підприємства бажано проводити в чотирьох аспектах одночасно: фінансовому, маркетинговому, з точки зору економічного потенціалу, інноваційному. Наприклад, маркетинговий підхід вимагає оцінювати: частку ринку, який контролює підприємство; появу нових клієнтів; ступінь задоволення потреб споживачів; рентабельність окремих сегментів ринку.

Іншим прикладом успішного поєднання фінансових і нефінансових показників оцінки виступають критерії, які застосовуються комерційними банками для оцінки платоспроможності своїх клієнтів. Вони поділяються на загальноекономічні, фінансові та управлінські. Загальноекономічні показники оцінюють перспективу розвитку підприємства, маркетинг, рекламу, залежність від постачальників й посередників. Фінансовими показниками є: рентабельність продажу (обігу), рентабельність активів, коефіцієнти ліквідності. До управлінських критеріїв належать такі, як товарообіговість запасів, обіговість активів, плінність кадрів тощо.

Підгрупа показників у рамках кожної з трьох груп підлягає бальній оцінці, потім визначається сума балів і встановлюється платоспроможність даного підприємства.

Вибір критеріїв оцінки, передусім, залежить від мети оцінки та часового інтервалу. На наш погляд, з метою розробки функціональних стратегій

підприємства, необхідно максимально застосовувати синтетичні критерії, які би враховували не тільки фінансові, але й нефінансові результати діяльності.

Література

1. Geanuracos J. Performance Measurement: The New Agenda. – London, 1993.
2. Kaplan R.S., Norton D.P. The Balanced Scorecard. – Boston, 1996.
3. Koc S., Borkowska M. Sprawozdawczość finansowa. – Warszawa: PWE, 1995.

УДК 332.146.009.12:303.43

Ст. наук. співроб. Ф.А. Важинський, канд.
екон. наук; мол. наук. співроб. В.М. Черторижський – ІРД НАНУ

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Розглянуто питання еколого-економічної політики регіону та конкурентоспроможність природного капіталу.

Ключові слова: природний капітал, екологічна інфраструктура, конкурентоспроможність, регіон.

Senior research worker F.A. Vazhyns'ky;
junior research worker V.M. Chertoryzhs'ky – IRD NANU

Ecologization of region is strategic direction of increase of his competitiveness

The question of ecological-economic policy of region and competitiveness of natural capital is considered.

Keywords: natural capital, ecological infrastructure, competitiveness, region.

Екологічна привабливість регіону як складову його конкурентоспроможності визначають природним капіталом регіону, адекватно до невиснажливого природокористування регіональною екологічною політикою та рівнем розвитку екологічної інфраструктури.

Екологічна інфраструктура як система включає такі інфраструктурні компоненти: виробничу інфраструктуру – середовищезахисні, ресурсозберігаючі технічні та технологічні об'єкти; державну (інституціональну) інфраструктуру – органи управління природоохоронною діяльністю і природокористуванням, організаційні структури, системи моніторингу, обліку, контролю і т.ін., а також власне ринкову інфраструктуру.

Елементами досконалої екологічної привабливості можна розглядати позитивні зовнішні ефекти (екстерналії), які "виробляє" екорегіон, екосистемні послуги, які дають змогу мінімізувати від'ємні зовнішні ефекти (екстерналії), що виникають внаслідок перенесення забруднень із одного регіону в інший, продуктивне використання ресурсів.

Побудова системи екологічної інфраструктури на території регіону передбачає виконання таких завдань:

- 1) зберегти екологічний баланс території, змобілізувати екологічні ресурси природного середовища;
- 2) управляти природними процесами, раціонально та науково обґрунтоване використання природних ресурсів;